

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/202/99

SYLWESTER '99

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Dla większości Polaków (72%) tegoroczny sylwester, rozpoczynający rok 2000, będzie takim samym powitaniem Nowego Roku jak zawsze. Tylko co czwarta osoba (26%) sądzi, że będzie to dla niej nadzwyczajne wydarzenie.

Podobnie jak rok i dwa lata temu, większość Polaków (60%) zamierza spędzić sylwestra w domu, w gronie rodzinnym.

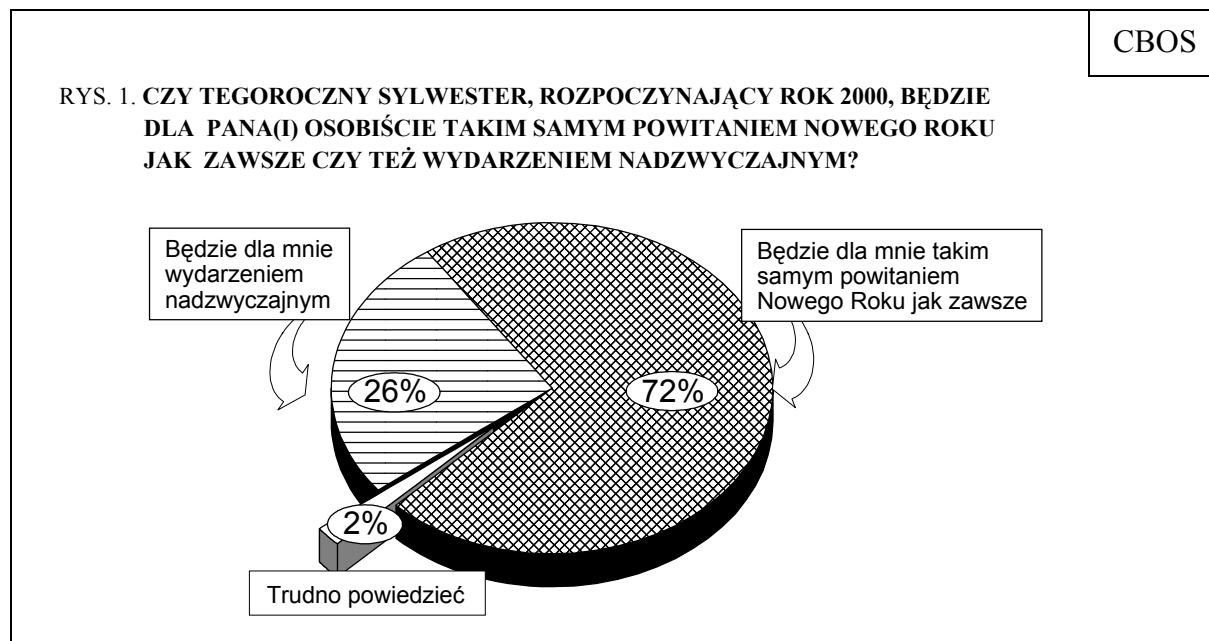
W sylwestrowych marzeniach respondenci najczęściej chcieliby się przenieść za granicę i powitać Nowy Rok w jednym z krajów europejskich (25%), rzadziej w krajach egzotycznych (16%). Co szósty badany (17%) deklaruje, że najbardziej chciałby spędzić sylwestra w domu, z rodziną, niemal tyle samo osób (16%) pragnęłoby wybrać się na bal, do restauracji, a co dziesiąty respondent marzy o sylwestrze w górach, w miejscowości wypoczynkowej, w uzdrowisku.

Z odpowiedzi ankietowanych na pytanie, z kim spośród osób powszechnie znanych (ze świata polityki, estrady, filmu, telewizji czy sportu) chcieliby zatańczyć w sylwestra, wynika, że kobiety najczęściej wybrałyby prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego (12%), mężczyźni zaś jego małżonkę - Jolantę (14%).

Sylwestrowy wieczór i powitanie Nowego Roku to dla wielu osób czas zabaw i radości, niezależnie od tego, czy spędzają go hucznie na balu czy też we własnym domu. Nasze dotychczasowe badania pokazują, że dla większości Polaków ostatni dzień roku jest dniem ważnym (w latach '97 i '98 odpowiednio 68% i 66% wskazań).

Tegoroczny sylwester rozpoczyna rok 2000. Ze względu na tę symboliczną datę, niezależnie od sporów o rzeczywisty początek XXI wieku, wiele imprez sylwestrowych organizowanych jest w duchu nowego tysiąclecia. Zapytaliśmy ankietowanych, jakie znaczenie będzie miał dla nich sylwester '99, czy będzie wydarzeniem nadzwyczajnym¹?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (115), 1-7 grudnia '99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłej ludności Polski (N=1097).

Niemal trzy czwarte ankietowanych twierdzi, że tegoroczny sylwester będzie dla nich takim samym powitaniem Nowego Roku jak zawsze. Można zatem sądzić, że w większości nie ulegamy magii roku 2000, być może część z nas przywita nowy wiek w szczególny sposób dopiero za rok, zgodnie z kalendarzem.

Jedna czwarta respondentów sądzi jednak, że tegoroczny sylwester będzie dla nich wydarzeniem nadzwyczajnym. Poczucie niezwykłości tego dnia cechuje przede wszystkim młodzież (50%) oraz osoby stanu wolnego - panny i kawalerów (44%). Prawdopodobnie dla nich zabawa sylwestrowa jest przeżyciem szczególnie emocjonalnym, zwłaszcza zaś tegoroczna.

Ostatni dzień 1999 roku będzie również nadzwyczajnym wydarzeniem dla nieco większej liczby mężczyzn (29%) niż kobiet (22%).

GDZIE SPĘDZIMY SYLWESTRA?

Noc sylwestrowa jest chyba jedyną w roku, kiedy prawie nikt nie kładzie się spać przed północą. Powitanie Nowego Roku to stara tradycja, nie tylko zresztą w naszym kraju. O tym, że dla większości Polaków jest to przede wszystkim okazja do spotkań rodzinnych i towarzyskich, przekonują nas odpowiedzi dotyczące planów sylwestrowych. Pod tym względem preferencje badanych nie ulegają większym zmianom.

Tabela 1

Gdzie zamierza Pan(i) spędzić sylwestra?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	XII '97	XII '98	XII '99
	w procentach		
W domu, w gronie rodzinnym	66	65	60
Na prywatnym spotkaniu ze znajomymi u siebie w domu	5	5	5
Na prywatnym spotkaniu w mieszkaniu znajomych, przyjaciół	9	9	11
Na balu, w restauracji, kawiarni	6	6	7
Wyjeżdżam na sylwestra w kraju lub za granicę	1	3	2
Na placu, rynku, ulicy	-	-	1
W inny sposób	3	2	2
Jeszcze nie wiem	9	9	10
Nie mam zwyczaju obchodzenia sylwestra	1	2	2

Podobnie jak w ubiegłych latach, korki od szampana najczęściej wystrzelą w naszych domach. W gronie rodzinnym zamierza spędzić sylwestra trzy piąte Polaków. W porównaniu z rokiem '98 zauważalny jest niewielki spadek (o 5 punktów) odsetka osób, które planują spędzić sylwestrowy wieczór z najbliższą rodziną. We własnym domu zostajemy tym częściej, im jesteśmy starsi. W sylwestra pozostanie w domu, z rodziną prawie dwie trzecie badanych (62%) w wieku od 35 do 44 lat, trzy czwarte ankietowanych w wieku od 45 do 54 lat oraz zdecydowana większość (85%) osób mających 55 lat i więcej, najrzadziej zaś - młodzież. Tylko 20% badanych poniżej 24 roku życia powita Nowy Rok we własnym domu - pozostali najczęściej planują zorganizować prywatkę u znajomych, pójść na bal lub wyjechać na sylwestra (w kraju albo za granicę). W domu zostanie również 35% ankietowanych w wieku od 25 do 34 lat. W ten sposób częściej będą spędzać sylwestra respondenci z wykształceniem podstawowym (77%) niż wyższym (41%), częściej niż inni - osoby źle oceniające własne warunki materialne (67%).

Na sylwestrowych balach, w restauracjach i kawiarniach najczęściej będą się bawić osoby dobrze sytuowane, z wykształceniem średnim i wyższym. W ten sposób planuje powitać Nowy Rok co piąty prywatny przedsiębiorca (21%).

Co dziesiąty ankietowany nie ma skonkretyzowanych planów sylwestrowych.

SYLWESTRÓWE MARZENIA

Niezależnie od tego, gdzie badani zamierzają spędzić tegorocznego sylwestra, zapytaliśmy ich o sylwestrowe marzenia.

		CBOS
Gdyby mogły spełnić się Pana(i) marzenia, to gdzie najbardziej chciał(a)by Pan(i) spędzić sylwestra?		
Za granicą - w krajach europejskich	25%	
W domu, z rodziną	17%	
Na balu, w restauracji lub na prywatce	16%	
Za granicą - w krajach egzotycznych, tropikalnych lub innych dalekich	16%	
W górach, w miejscowości wypoczynkowej, w uzdrowisku, w ładnej okolicy	10%	
W różnych innych miejscach (np. w teatrze, na statku, na rynku w mieście, z wizytą u papieża Jana Pawła II w Rzymie, na Marsie, u św. Mikołaja)	4%	
Nie mam takich marzeń	5%	
Trudno powiedzieć, nie wiem	7%	

Sylwestrowym marzeniem większości Polaków jest przywitanie Nowego Roku poza domem, szczególnie na zagranicznym wyjeździe. Co czwarty badany chciałby pożegnać kończący się rok za granicą - w jednym z krajów europejskich, np. we Francji, Włoszech (zwłaszcza w stolicach tych państw) lub Hiszpanii. Nieco mniej ankietowanych (16%) pragnęłoby tę jedyną w swoim rodzaju noc spędzić gdzieś w dalekiej, egzotycznej części świata, np. w Brazylii, w Rio de Janeiro, na Karaibach lub w Afryce.

Nasze marzenia wydają się hołdować przekonaniu, że ten szczególny dzień w roku należy uczcić w niezwykły sposób. Dlatego też nasze fantazje przepelnione są romantyzmem i egzotyką. Warto w tym kontekście wspomnieć o kilku osobach, które chciałyby przywitać Nowy Rok na Marsie lub na Księżycu.

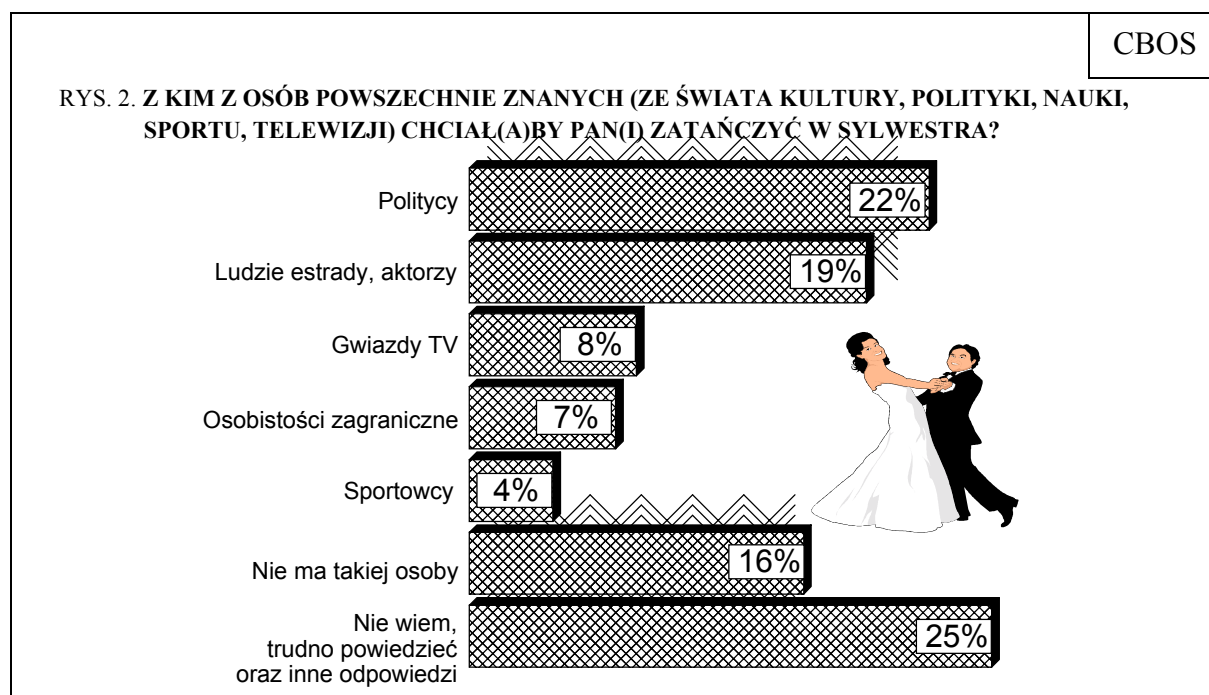
O sylwestrowym wyjeździe za granicę najczęściej marzą uczniowie i studenci (60%), a także kadra kierownicza i inteligencja oraz mieszkańcy miast. W ten sposób częściej niż pozostali chcieliby spędzić sylwestra również ci, którzy zamierzają wybrać się na bal, do restauracji (69%), najrzadziej zaś robotnicy, rolnicy i osoby z wykształceniem podstawowym.

Co dziesiąty Polak spędziłby wymarzonego sylwestra bliżej - gdzieś w polskim uzdrowisku, w górach na nartach, w Zakopanem, Krynicy, w innych miejscowościach wypoczynkowych lub po prostu w ładnej okolicy.

Na sylwestrowy bal, do restauracji lub na prywatkę ze znajomymi wybrałoby się 16% badanych. Porównywalny odsetek respondentów (17%) marzy, by pozostać w domu z rodziną.

Z KIM CHCIELIBYŚMY ZATAŃCZYĆ W SYLWESTRA?

Sylwestrowy wieczór kojarzy się głównie z tańcem, zabawą. Zapytaliśmy więc respondentów, z kim spośród osób znanych, sławnych pragnęliby w ten wieczór zatańczyć.

Ogólnie rzecz biorąc, na partnerów sylwestrowego tańca ankietowani najczęściej wybierali polityków (22%). Niewiele mniej respondentów (19%) chciałoby zatańczyć z kimś ze świata kultury - z aktorem, piosenkarzem lub muzykiem. Gwiazdy telewizji i prezenterzy byłiby wymarzonymi partnerami dla 8% ankietowanych. Prawie tyle samo badanych (7%) chciałoby się znaleźć na parkiecie ze znanymi osobistościami zagranicznymi (aktorem,

pioosenkarzem, politykiem). Najmniej osób (4%) szukałoby partnera/partnerki do tańca wśród sportowców. Co szósty badany twierdzi, że wśród znanych postaci ze świata polityki, estrady, filmu, telewizji czy sportu nie ma takiej osoby, z którą chciałby zatańczyć w sylwestrowy wieczór.

Z zestawienia najczęściej wybieranych partnerów/partnerek - sporządzonego dla obu płci - wynika, że największą popularnością cieszy się para prezydencka. Panie najchętniej zatańczyłyby z Aleksandrem Kwaśniewskim, a panowie najczęściej poprosiliby do tańca małżonkę prezydenta - Jolantę.

		CBOS
Z kim z osób powszechnie znanych (ze świata kultury, polityki, nauki, sportu, telewizji) chciałaby Pani zatańczyć w sylwestra?		
Deklaracje kobiet		
Aleksander Kwaśniewski		12%
Cezary Pazura		3%
Krzysztof Hołowczyc		2%
Andrzej Olechowski		2%
Bogusław Linda		2%
Jerzy Buzek		2%
Michał Żebrowski		2%
Tomasz Stockinger		1%
Andrzej Gołota		1%
Leszek Miller		1%

W pierwszej dziesiątce znalazło się czterech polityków, czterech aktorów i dwóch sportowców. Najczęściej wymienianym partnerem do tańca okazał się, podobnie jak przed dwoma laty, prezydent Aleksander Kwaśniewski – chciałaby z nim zatańczyć co ósma Polka. Pozostałe osoby uzyskały już znacznie mniej wyborów. Spośród aktorów najczęściej wybierany był Cezary Pazura, ale warto zauważyć, że wśród partnerów do tańca kobiety po raz pierwszy wymieniały Michała Żebrowskiego - aktora, którego mogliśmy zobaczyć

w dwóch superprodukcjach polskiego kina „Ogniem i mieczem” oraz „Pan Tadeusz”. Panie chętnie zatańczyłyby również z naszymi sportowcami, przede wszystkim zaś z mistrzem rajdów samochodowych Krzysztofem Hołowczycem.

		CBOS
Z kim z osób powszechnie znanych (ze świata kultury, polityki, nauki, sportu, telewizji) chciałby Pan zatańczyć w sylwestra?		
Deklaracje mężczyzn		
Jolanta Kwaśniewska		14%
Grażyna Torbicka		4%
Hanna Gronkiewicz-Waltz		4%
Maryla Rodowicz		3%
Pamela Anderson		3%
Edyta Górniak		2%
Agata Młynarska		1%
Shazza		1%
Natalia Kukulska		1%
Marta Kwiecień (Miss Polski '99)		1%

Panowie odpowiadając na to samo pytanie zwykle wybierali kobiety ze świata telewizji i estrady (8 osób), jednak najczęściej poprosiliby do tańca małżonkę obecnego prezydenta Jolantę Kwaśniewską, z którą chciałby zatańczyć w sylwestra co siódmy badany. Na drugim miejscu znalazły się - zdecydowanie rzadziej wybierane - prezenterka TVP Grażyna Torbicka oraz prezes NBP Hanna Gronkiewicz-Waltz.

Opracował
Arkadiusz SĘK

A N E K S

Tabela 1. Czy tegoroczny sylwester, rozpoczynający rok 2000, będzie dla Pana(i) osobiście takim samym powitaniem Nowego Roku jak zawsze czy też wydarzeniem nadzwyczajnym?
 1 - Będzie dla mnie takim samym powitaniem Nowego Roku jak zawsze;
 2 - Będzie dla mnie wydarzeniem nadzwyczajnym

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	72	26	2	1097
Płeć				
Mężczyźni	69	29	1	520
Kobiety	75	22	3	577
Wiek				
18-24 lat	47	50	3	157
25-34	71	26	3	194
35-44	76	23	2	229
45-54	81	18	1	211
55-64	77	22	1	118
65 lat i więcej	79	18	3	188
Miejsce zamieszkania				
Wies	70	29	2	406
Miasto do 20 tys.	70	27	3	130
20 - 100 tys.	77	22	3	205
101 - 500 tys.	68	30	2	206
501 tys.i więcej mieszk.	83	15	2	150
Wykształcenie				
Podstawowe	78	20	2	335
Zasadnicze zawodowe	71	29	0	287
Średnie	70	27	3	379
Wyższe	67	29	4	96
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	74	21	5	59
Prac.umysł.niż.szczebła	71	28	1	110
Pracownicy fiz.- umysł.	69	29	3	108
Robotnicy wykwalifikowani	72	27	1	87
Robotnicy niewykwalifik.	74	24	2	50
Rolnicy	66	33	1	54
Pracujący na własny rach.	74	23	3	55
Bierni zawodowo				
Renciści	78	19	2	140
Emeryci	80	18	1	201
Uczniowie i studenci	46	52	1	55
Bezrobotni	74	23	3	113
Gospodynie domowe i inni	69	29	1	61
Pracuje w:				
inst. państw. publicznej	73	25	2	186
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	63	34	3	91
sekt. pryw. poza rolnict.	75	23	2	200
prywatnym gosp. rolnym	67	32	1	67
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	74	26	0	157
276 - 399	79	20	1	109
400 - 549	72	25	2	281
550 - 799	82	17	2	161
Powyżej 799 zł	68	31	1	158
Ocena własnych war. mater.				
Złe	75	22	3	365
Średnie	76	22	2	476
Dobre	62	37	1	255
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	71	26	3	74
Raz w tygodniu	71	27	2	571
1-2 razy w miesiącu	75	23	3	160
Kilka razy w roku	72	25	2	207
W ogóle nie uczestniczy	79	20	0	84
Poglądy polityczne				
Lewica	72	25	3	273
Centrum	73	26	1	312
Prawica	70	29	1	274
Trudno powiedzieć	75	22	3	237

Tabela 2. Gdzie zamierza Pan(i) spędzić sylwestra? 1 - W domu, w gronie rodzinnym; 2 - Na prywatnym spotkaniu ze znajomymi u siebie w domu; 3 - Na prywatnym spotkaniu w mieszkaniu znajomych, przyjaciół; 4 - Na balu, w restauracji, w kawiarni; 5 - Na koncercie, w teatrze; 6 - Na placu, rynku, ulicy; 7 - Wyjeżdżam na sylwestra w kraju; 8 - Wyjeżdżam na sylwestra za granicę; 9 - W inny sposób; 10 - Jeszcze nie wiem; 11 - Nie mam zwyczaju obchodzenia sylwestra

	(%)											Liczba osób
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Ogółem	60	5	11	7	0	1	1	1	2	10	1	1097
Płeć												
Mężczyźni	56	4	13	8	0	2	0	1	3	12	1	520
Kobiety	64	5	9	6	0	1	2	1	1	9	2	577
Wiek												
18-24 lat	20	9	25	10	0	3	5	1	2	25	0	157
25-34	35	5	19	16	0	2	2	1	2	19	0	194
35-44	62	6	11	7	1	1	0	1	1	10	0	229
45-54	75	3	4	6	0	1	0	0	3	6	0	211
55-64	85	3	4	2	1	0	1	0	0	1	2	118
65 lat i więcej	86	2	2	0	0	1	1	1	1	1	6	188
Miejsce zamieszkania												
Wieś	67	4	7	7	0	1	0	0	1	11	2	406
Miasto do 20 tys.	57	5	11	10	0	0	2	1	3	10	1	130
20 - 100 tys.	55	4	14	8	0	3	1	1	2	10	1	205
101 - 500 tys.	61	6	11	6	1	1	2	1	2	8	1	206
501 tys.i więcej mieszk.	53	7	14	6	0	1	2	1	1	14	1	150
Wykształcenie												
Podstawowe	77	3	5	1	0	1	1	0	1	8	4	335
Zasadnicze zawodowe	62	4	13	6	0	2	1	0	2	10	0	287
Średnie	49	6	14	16	0	2	2	1	3	12	1	379
Wyższe	41	9	13	15	2	0	0	3	0	18	0	96
Grupa społ.-zaw. pracujący												
Kadra kier., inteligencja	38	6	11	16	3	0	2	5	1	19	0	59
Prac.umysł.niż.szczebła	46	9	19	12	0	1	0	1	1	11	0	110
Pracownicy fiz.- umysł.	42	8	17	11	0	4	3	1	4	10	0	108
Robotnicy wykwalifikowani	58	6	12	4	0	2	2	0	3	13	0	87
Robotnicy niewykwalifik.	70	7	6	6	0	0	0	0	3	8	0	50
Rolnicy	72	2	4	13	2	0	0	0	0	8	0	54
Pracujący na własny rach.	34	1	23	21	0	4	6	1	3	6	1	55
Bierni zawodowo												
Renciści	84	2	3	0	0	1	0	0	2	2	6	140
Emeryci	89	2	3	0	0	0	1	1	1	1	3	201
Uczniowie i studenci	4	8	28	10	0	3	6	2	0	39	0	55
Bezrobotni	53	4	12	5	0	1	0	0	1	23	0	113
Gospodynie domowe i inni	67	4	8	11	0	0	0	0	0	6	3	61
Pracuje w:												
inst. państw., publicznej	50	7	11	11	1	1	1	1	4	13	0	186
spółce właścicieli	42	4	21	14	0	3	5	0	2	10	0	91
prywatnych i państwa	51	8	17	8	0	2	2	1	1	10	0	200
sekt. pryw. poza rolnict.	51	8	17	8	0	2	2	1	1	10	0	200
prywatnym gosp. rolnym	71	2	3	13	1	0	0	1	2	6	0	67
Dochody na jedną osobę												
Do 275 zł	68	4	7	3	0	1	0	0	3	13	1	157
276 - 399	73	2	13	2	0	3	0	0	0	3	3	109
400 - 549	62	5	10	8	0	1	2	1	2	7	2	281
550 - 799	65	9	10	4	1	0	1	0	2	7	1	161
Powyżej 799 zł	48	6	13	11	0	2	2	3	1	13	1	158
Ocena własnych war. mater.												
Złe	67	4	7	3	0	2	1	0	2	11	3	365
Średnie	63	5	11	7	0	0	1	0	1	11	1	476
Dobre	46	7	15	13	1	2	2	3	1	9	0	255
Udział w prakt. religijnych												
Kilka razy w tygodniu	76	1	6	3	0	3	1	0	1	6	3	74
Raz w tygodniu	63	5	11	8	0	1	0	0	1	10	1	571
1-2 razy w miesiącu	57	5	11	7	1	2	1	1	3	11	0	160
Kilka razy w roku	54	4	14	7	0	0	3	0	2	13	2	207
W ogóle nie uczestniczy	54	8	6	6	0	0	5	3	2	12	3	84
Poglądy polityczne												
Lewica	64	7	9	5	0	1	2	1	1	10	1	273
Centrum	60	4	13	8	0	1	1	1	2	9	1	312
Prawica	57	5	11	9	0	2	2	0	1	11	1	274
Trudno powiedzieć	61	3	8	7	1	0	1	1	2	12	4	237